

full DOMINICAL

PARAULA I VIDA

El camí cap al *dia del Senyor*

† LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH

Cardenal-administrador apostòlic de l'Arquebisbat de Barcelona

Acabem l'any litúrgic amb la celebració de Jesucrist com a rei de tot el món. Voldria recollir unes reflexions que va fer el papa Francesc en uns exercicis espirituals que va dirigir essent arquebisbe de Buenos Aires. Proposo algunes de les reflexions de la meditació final, que podeu trobar en el llibre que s'ha publicat amb el títol de *Ment oberta, cor creient* (Barcelona, 2013). Seguint l'espiritualitat de St. Ignasi de Loiola, l'arquebisbe Bergoglio invitava a trobar Jesucrist en tots els esdeveniments de la vida.

La història de la salvació continua desenvolupant-se enmig dels homes. L'Església, verge i mare, santa i pecadora, fa camí cap a les noces definitives amb Déu que ens descriu el llibre de l'Apocalipsi. En aquesta història el Senyor es manifesta a cada home o dona i a la seva Església enmig de les vicissituds de la vida, constituïdes sempre de gràcia i de pecat. L'espiga fèrtil, carregada de blat, ha crescut al costat de la feble. I el dubte sobre la manifestació del Senyor, sobre el seu temps o sobre la seva autenticitat no és estalviat a ningú. Aquesta perplexitat sempre comporta una crida de Déu a seguir endavant, a deixar-se tocar per la gràcia, a descobrir la manifestació del Senyor en els *signes dels temps*.

El dia de la segona manifestació del Senyor, dia gran i decisiu, serà la fi del camí. Allí ja no hi haurà lloc per a la perplexitat, el dubte ni la nit fosca.

La lluita per la fe, que els homes i dones pecadors però de bona voluntat viuen cada dia, és un reforçament per a aquest dia, el dia del Senyor.

El dia de la *parusia* serà el dia de la manifestació definitiva de Crist. Ell apareixerà en la plenitud del seu poder.

Serà la seva Epifania definitiva, la manifestació de la glòria del Crist i dels fills de Déu, com diu sant Pau en la Carta als romans. Serà el dia de la revelació final d'aquesta glòria que hem anat contemplant amagada en Crist al llarg de l'any litúrgic que avui acaba: a Canà de Galilea, en la Transfiguració de Jesús al Tabor i sobretot en el matí de Pasqua.

Quan coneixem moments de perplexitat, de dubte, quan estem en la *nit de la fe* hem d'enfortir-nos pensant en *el dia del Senyor*. Potser el moment evangèlic que més ens pot ajudar és el narrat en el capítol 21 de l'Evangeli de sant Joan. Allà es dóna la *segona crida* del Senyor. Un cop confirmats en la fe, som invitats a continuar caminant. A la vora del llac de Tiberíades —evocació de la primera crida—, els deixebles, potser encara una mica perplexos i dubtosos, *reconeixen* el Senyor i es disposen a continuar en un seguiment que anirà més enllà del temps, més enllà de les perplexitats i els dubtes, i es farà súplica humil i confiada en la petició de l'Església dels primers temps i de sempre: «Veniu, Senyor Jesús.»

ACTUALITAT

El cardenal de Barcelona, nou membre de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya

«Estat laic i societat pluri-religiosa». Aquest és el títol del discurs d'ingrés del cardenal Lluís Martínez Sistach a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya. L'acte es va celebrar el passat 10 de novembre a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

ENTREVISTA

Acompanyar, entendre, estimar

M. VICTÒRIA MOLINS

La teresiana M. Victòria Molins ha estat guardonada amb el 32è Premi Alfonso Comín «pel seu compromís amb els més pobres». La Viqui viu aquest nou reconeixement «amb un sentiment de gratitud», perquè en la seva «senzill tasca» es reconeix «tot el treball anònim de tantes persones que ens dediquem simplement a estimar, a estar al costat del qui ho necessita; acompanyar processos i donar oportunitats és reconèixer la gran dignitat de l'ésser humà, com em va ensenyar Teresa de Jesús».

Per què es va sentir cridada pels pobres?
Per un esdeveniment que em va marcar: el descobriment de la dignitat humana perduda o arrencada a causa de la injustícia, la marginació o la manca d'oportunitats. Amb el temps he comprovat que va ser un regal de Déu tan gran que el considero un dels més importants que he rebut a la meua vida.

Què sent quan està al costat d'una persona que la necessita?
Que jo també la necessito a ella i que junts podem compartir pobres: la seva, sovint víctima de la desestructuració familiar, de la seva situació, del seu entorn, de la seva malaltia, addicció o passat, i la meua d'impotència assolida, acceptada, perquè no em considero redemptora de ningú. Però sé que puc donar la tendresa i l'amor que sento que Déu ha vessat a dojo en la meua ànima al llarg de tants anys de tracte diari en la pregària.

De què li està més agrada a Déu?
D'haver pogut comprovar que «tot és Gràcia» i que, fins i tot allò que en el seu moment em va semblar un mal, ho veig ara com un bé que em va fer créixer i que, com diu l'Albert Om en el pròleg del meu llibre *El Regal de la vida*, ara el puzzle de tantes coses viscudes ha pogut encaixar. El salm 125 resumeix la meua gratitud: «Els qui sembraven amb llàgrimes als ulls, criden de goig a la sega.»

Òscar Bardaji i Martín

CINEMA ESPIRITUAL

MN. PEIO SÁNCHEZ
Coordinador de la Mostra

XII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

Ja està en marxa la XII edició de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya, organitzada per la Generalitat de Catalunya a través de la Direcció General d'Afers Religiosos, amb la col·laboració de la Filmoteca de Catalunya, l'Obra Social "la Caixa" i SIGNIS (Associació Catòlica Mundial per a la Comunicació), entre altres organismes i entitats religioses.

Nascuda com una de les primeres antologies contemporànies del cinema espiritual amb caràcter internacional, la nova edició amplia la seva presència al territori català incorporant com a seus —a més de Barcelona—, Girona, Lleida i Tarragona. Amb el desig d'oferir al públic una visió dels films més importants acabats d'estrenar o que s'estrenaran aviat, la Mostra presenta una completa programació de pel·lícules sobre el fet religiós, les diverses religions i la dimensió espiritual, així com el seu lloc en les societats democràtiques. Tot això es complementa amb diferents ponents que analitzaran tant la pel·lícula com les qüestions espirituals implicades, per tal de convidar el públic a una reflexió en profunditat.

Amb rerefons cristià, es projectarà una pel·lícula de referència entre les estrenes recents com és *Calvary*, de John Michael McDonagh, la història d'un sacerdot entre el mal i el sacrifici. A més es presentarà com a novetat l'interessant documental *God is the Bigger Elvis*, de Rebecca Cammisa, sobre una actriu que es va fer monja de clausura. Comptarem amb *Redemption of the Heart*, d'Isaac Meeks i Sandon Yahn, amb una suggeridora història de transformació espiritual. Recuperarem *La leggenda del santo bevitore*, una obra mestra d'Ermanno Olmi, i projectarem, destinada a nens i famílies, l'animació *Arxiu zero*, de Dominic M. Carola.

En la perspectiva oriental tindrem una superproducció històrica sobre la guerra de Corea, *Oda al meu pare*, de Youn Jk, i l'extraordinària *Journey to the West*, de Ming-liang Tsai, sobre un monjo budista que recorre Marsella i

es troba amb un nou seguidor. Dins de la perspectiva islàmica, comptarem amb la imprescindible *Timbuktu*, nominada als Oscars a la millor pel·lícula de parla no anglesa, i amb la francesa *Mustang*, de Deniz Gamze Ergüven, sobre la situació d'un grup de noies a Turquia. A més, *Nicky's Family*, de Matej Minac, aportarà la perspectiva jueva en un documental sobre els supervivents dels camps de concentració nazis. També presentarem el documental *To light a Candle*, de Maziar Bahari, sobre la persecució i el sacrifici de la comunitat bahà'í a Iran.

Especialment significativa serà l'estrena de *Words with Gods*, de nous grans directors —Guillermo Arriaga, Héctor Babenco, Bahman Ghobadi, Emir Kusturica, Mira Nair, Hideo Nakata, Warwick Thornton, Álex de la Iglesia i Amos Gitai— i la seva particular visió de les diferents religions.

En el terreny de l'obertura a la transcendència i la dimensió espiritual, comptem amb dues pel·lícules italianes no estrenades de primer ordre: *Il primo uomo* i *L'intrepido*, de Gianni Amelio, a qui tindrem la possibilitat d'escoltar dins del cicle que la Filmoteca de Catalunya dedica a aquest director italià.

Finalment, comptarem amb la presentació del Fons filmogràfic de les religions, un projecte impulsat per la Direcció General d'Afers Religiosos amb la col·laboració del Dr. Joan-Andreu Rocha, expert en cinema i religió. El Fons recull i classifica més d'un miler de pel·lícules segons les tradicions religioses que les inspiren i conté una fitxa tècnica, una sinopsi i una valoració de continguts de cadascun dels films.

La XII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya ens ofereix una ocasió única per conèixer, de primera mà i amb experts, el cinema recent sobre la dimensió espiritual, obrir pistes per al diàleg interreligiós i donar eines per aprofundir la presència de les religions en la societat pluralista (tota la informació de la Mostra la trobareu al web www.gencat.cat/afersreligiosos, de la Direcció General d'Afers Religiosos, o al telèfon 935 545 852).

Lectures missa diària i santoral

23. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Dn 1,1-6.8-20 / Sl: Dn 3,52a.52b.53-56 / Lc 21,1-4]. Sant Climent I, papa (romà, 88-97) i mr.; sant Columbà (†615), abat a França i Itàlia, d'origen irlandès. Santa Lucrècia, vg. i mr.; beat Miquel-Agustí Pro, prev. jesuïta i mr.

24. ■ Dimarts [Dn 2,31-45 / Sl: Dn 3,57.58-61 / Lc 21,5-11]. Sant Andreu Dung-Lac, prevere, i companys mrs. a Tonquín (Vietnam, s. XVIII-XIX). Sant Crisògon, mr. (s. III); santa Fermina, vg. i mr.; santes Flora i Maria, vgs. i mrs. a Còrdova.

25. ■ Dimecres [Dn 5,1-6.13-14.16-17.23-28 / Sl: Dn 3,62.67 / Lc 21,12-19]. Santa Caterina, vg. i mr. d'Alexandria, titular del monestir del Sinaí (s. IX), patrona dels filòsofs. Sant Erasme, Erm o Elm, mr.; sant Gonçal, bisbe; beata Júlia, rel. camaldulena;

26. ■ Dijous [Dn 6,11-27 / Sl: Dn 3,68-74 / Lc 21,20-28]. Sant Silvestre (†1267), abat, fund. branca benedictina; sant Lleonard de Porto Maurizio, prev. franciscà; sant Joan Berchmans (1599-1621), rel. jesuïta belga; sant Sirici, papa (384-399); sant Conrad, bisbe.

27. ■ Divendres [Dn 7,2-14 / Sl: Dn 3,75-81 / Lc 21,29-33]. Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (1830). Sant Basileu, bisbe i mr.; beat Ramon Llull, mr., terciari franciscà, de Mallorca (1232-1316).

28. ■ Dissabte [Dn 7,15-27 / Sl: Dn 3,82-87 / Lc 21,34-36]. Sant Ruf, mr.; sant Mansuet, bisbe i mr.; sant Jaume de Marchia, prev. franciscà; santa Caterina Labouré, vg. paüla.

Comença el temps d'Advent. Cicle C

29. ■ † Diumenge vinent, l d'Advent. (lit. hores: 1a setm.) [Jr 33, 14-16 / Sl 24 / 1Ts 3,12-4,2 / Lc 21,25-28.34-36]. Sant Sadurní, Serni o Cerní, bisbe de Tolosa de Llenguadoc i màrtir; sant Demetri, màrtir; santa Il·luminada, verge.

JESUCRIST, REI DE TOT EL MÓN

Lectura de la profecia de Daniel

(Dn 7,13-14)

Tot mirant aquella visió de nit, vaig veure venir enmig dels núvols del cel com un Fill d'home, s'acostà al vell venerable, el presentaren davant d'ell i li fou donada la sobirania, la glòria i la reialesa, i tots els pobles, tribus i llengües li faran homenatge. La seva sobirania és eterna, no passarà mai, la seva reialesa no decaurà.

Salm responsorial (92)

R. *El Senyor és rei, va vestit de majestat.*

El Senyor és rei, va vestit de majestat. / El Senyor va vestit i cenyit de poder. R.

Manté ferm tot el món, incommovible. / El vostre soli es manté des del principi, / vós sou des de sempre. R.

El vostre pacte és irrevocable; / la santedat, Senyor, escau a casa vostra / al llarg de tots els temps. R.

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan

(Ap 1,5-8)

Jesucrist és el testimoni fidel, el primer resuscitat d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra.

Ell ens estima i ens ha alliberat dels nostres pecats amb la seva sang per fer de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu, el seu Pare; que li sigui donada la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén. Mireu, ve sobre els núvols, i tothom el veurà amb els propis ulls, fins aquells que el van traspasar, i totes les famílies de la terra es lamentaran per ell. Sí, amén.

Jo sóc l'Alfa, la primera lletra de l'alfabet, i l'Omega, que és la darrera, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ha de venir, el Déu de l'univers.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Joan

(Jn 18,33b-37)

En aquell temps, Pilat digué a Jesús: «¿Ets tu el rei dels jueus?» Jesús contestà: «¿Surt de vós, això que em pregunteu, o són d'altres els qui us ho han dit de mí?» Respongué Pilat: «Jo, no sóc pas jueu. És el teu poble i els mateixos grans sacerdots, els qui t'han entregat a les meves mans. He de saber què has fet». Jesús respongué: «La meva reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meva reialesa no és d'aquí». Pilat digué: «Per tant, vols dir que ets rei». Jesús contestà: «Teniu raó: jo sóc rei. La meva missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meva veu.»

Lectura de la profecia de Daniel

(Dn 7,13-14)

Mientras miraba, en la visión nocturna vi venir en las nubes del cielo como un hijo de hombre, que se acercó al anciano y se presentó ante él.

Le dieron poder real y dominio; todos los pueblos, naciones y lenguas lo respetarán. Su dominio es eterno y no pasa, su reino no tendrá fin.

Salmo responsorial (92)

R. *El Señor reina, vestido de majestad.*

El Señor reina, vestido de majestad, / el Señor, vestido y ceñido de poder. R.

Así está firme el orbe y no vacila. / Tu trono está firme desde siempre, / y tú eres eterno. R.

Tus mandatos son fieles y seguros; / la santidad es el adorno de tu casa, / Señor, por días sin término. R.

Lectura del libro del Apocalipsis

(Ap 1,5-8)

Jesucristo es el testigo fiel, el primogénito de entre los muertos, el príncipe de los reyes de la tierra.

Aquel que nos amó, nos ha librado de nuestros pecados por su sangre, nos ha convertido en un reino y hecho sacerdotes de Dios, su Padre. A él la gloria y el poder por los siglos de los siglos. Amén. Mirad: Él viene en las nubes. Todo ojo lo verá; también los que lo atravesaron. Todos los pueblos de la tierra se lamentarán por su causa. Sí. Amén.

Dice el Señor Dios: «Yo soy el Alfa y la Omega, el que es, el que era y el que viene, el Todopoderoso.»

✠ Lectura del santo evangelio según san Juan

(Jn 18,33b-37)

En aquel tiempo, dijo Pilato a Jesús: «¿Eres tú el rey de los judíos?»

Jesús le contestó: «¿Dices eso por tu cuenta o te lo han dicho otros de mí?» Pilato replicó: «¿Acaso soy yo judío? Tu gente y los sumos sacerdotes te han entregado a mí; ¿qué has hecho?»

Jesús le contestó: «Mi reino no es de este mundo. Si mi reino fuera de este mundo, mi guardia habría luchado para que no cayera en manos de los judíos. Pero mi reino no es de aquí.» Pilato le dijo: «Conque, ¿tú eres rey?»

Jesús le contestó: «Tú lo dices: soy rey. Yo para esto he nacido y para esto he venido al mundo; para ser testigo de la verdad. Todo el que es de la verdad escucha mi voz.»

COMENTARI

IGNASI RICART, CMF

Jesucrist, rei de l'univers

Celebrem la solemnitat de Crist, Rei de l'univers, el darrer diumenge de l'any litúrgic, quasi com una síntesi de tot el que hem celebrat durant l'any. En efecte, cada diumenge, *el dia del Senyor*, proclama la reialesa sobirana de Crist. Aquest diumenge celebrem el nucli de cada celebració dominical. Les lectures d'avui il·lustren aquest misteri: Crist, centre de la nostra vida i Senyor de la història. Crist posarà el Regne en mans de Déu, el Pare. Així Déu ho serà tot en tots.

Jesús ha vingut a donar testimoni de la veritat. Déu és veritat, llum, vida. En Jesús s'ha fet visible. El món no ha reconegut la llum, la veritat ha estat crucificada. Des de la creu regna sobre el món però respecta la llibertat i la responsabilitat de l'home. La mesura de l'amor del Crist a la creu és que vol que fem com Ell, que estimem sense mesura. El regne de Crist no és d'aquest món, no es construeix amb la força que ve de l'exterior, sinó amb la força interior que ve de la veritat que transforma l'home des de l'interior. El fonament de la reialesa de Crist és «donar testimoni de la veritat». Pilat no ha entès què és la veritat provocadora de Jesús.

La veritat, en l'evangeli de Joan, no és un concepte abstracte, sinó la revelació concreta de Déu i del seu amor; la veritat és que Déu ha estimat tant al món que li ha donat el seu Fill unigènit. Jesús ha donat testimoni d'aquesta veritat, és a dir, ha manifestat aquest amor de Déu amb les seves paraules i les seves obres, amb la seva vida i, sobretot, amb la seva mort, que és el testimoni suprem del seu amor. Al final de la vida serem jutjats per l'amor, no per les idees que tinguem sobre l'amor.

Parlar del regne de Crist vol dir regne de justícia, de pau, de dignitat humana, d'amor, d'alliberament del pecat i de qualsevol forma de mal (prefaci). En la mesura que aquests valors els fem nostres i arrelen en la història, es va instaurant el regne de Déu. Per tant, el regne de Crist creix en nosaltres en la mesura que donem espai a aquests valors, en la mesura que som protagonistes d'aquests valors i els vivim en la història. Recordem-ho: la mesura de l'amor és estimar sense mesura.

AGENDA

Actes i conferències

Presa de possessió de dos nous canonges. El cardenal Lluís Martínez Sistach ha nomenat canonges Mn. Robert Baró Cabrera i Mn. Alfred Sabaté Botet. Ambdós prendran possessió de la Canongia dissabte 28 de novembre, a les 11.15 h. Tothom hi és convidat.

Nomenaments a l'Ateneu Universitari Sant Pacià. El cardenal Lluís Martínez Sistach, gran canceller d'aquesta institució acadèmica, va signar el 2 de novembre els nomenaments de dos vicerectors, el Dr. Santiago Bueno i el Dr. Ramon Corts, i del secretari general, Llic. Sergi Gordo.

Ritu d'ingrés al catecumenat. Per a infants en edat catequètica, dissabte 28 nov. (12-18 h), matí festiu-catequètic al Col·legi Sagrada Família (c/ Avinyó, 20); a les 17.15 h, celebració del ritu a la Catedral. Per a adults, diumenge 29 nov., a les 17.15 h, a la Catedral, presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach. Cal inscripció prèvia (t. 934 541 898 / 620 030 530).

Dia de les Persones sense Llar 2015. Dijous 26 de novembre (11.30 h), *Flashmob* a la pl. de Sant Jaume. Més informació: www.caritasbcn.org/ca/no-de/3932

Conferències d'Advent a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè. Diumenge 29 de novembre (17.30 h), conferència «Maria, mare de misericòrdia», a càrrec del Dr. Joan Martínez Porcell. A les 18.30 h, veneració de la Mare de Déu de la Mercè; i a les 19 h, eucaristia. Informació: www.viasacra.org.es

80è aniversari de la Parròquia de la Mare de Déu dels Desemparats (pl. Espanyola, de l'Hospitalet de Llobregat [Collblanch-La Torrassa]). Diumenge 29 de novembre (12 h) Eucaristia presidida pel cardenal de Barcelona. A les 18 h, a l'Auditori la Torrassa (c/ Santiago Apòstol, 40), espectacle en tres dimensions, amb la col·laboració de Mn. Peio Sánchez, Xavier Morlans i el músic Antonio-Olaf Sabaté. Informació: t. 934 226 239.

Novena de la Immaculada a la Basílica de la Concepció (c/ Llúria, 70). Missa amb predicació, seguida de pregària a Maria Immaculada. Dia 29 novembre (20.30 h); dia 30 (20.30 h); dia 1 de desembre (19 h); dia 2 (19 h); dia 3 (19 h); dia 4 (19 h); dia 6 (13 h). Hi participaran Mn. Ramon Corts i altres sacerdots. Més informació: www.parroquiaconcepciobcn.org

Festivitat del beat Ramon Llull. La Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull organitza l'acte «Ramon Llull. Les filosofies del lul·lisme i llur evolució», el dia 25 de novembre (12 h). Presidirà l'acte Josep M. Garrell, rector

de la URL i hi intervindran, entre d'altres, Mn. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull. Al Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231). Obert a tothom. Es prega confirmació al t. 934 534 338, a/e: facultat@filosofia.url.edu

Monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès, 55). Dissabte 28 de novembre (9.45-18.45 h), Recés: Silenci Contemplatiu, segons el mètode de Franz Jalics, amb Lídia i Esteve. A les 19 h, vetlla d'Advent.

«Plat dels pobres» al Pi. El 29 de novembre, Primer Diumenge d'Advent, en la missa parroquial de les 12 h, que presidirà el rector Mn. Gaietà de Casacuberta, es recordarà aquesta obra que va començar al s. XIV, a la pquia. de M. D. del Pi i a la qual es vol donar continuïtat.

Renovació Carismàtica Catòlica. Trobada diocesana de Barcelona, diumenge 29 de novembre (9.30-17.30 h), amb el tema: «Sortosos els qui escolten la paraula de Déu i la guarden», a càrrec de Mn. Eduardo Torano. Al Col·legi Abat Oliba Spínola (av. Mare de Déu de Montserrat, 86). Informació: t. 645 990 648 / www.rcc-cat.com

Commemoració del 99è aniversari de la mort del beat Carles de Foucauld. Dia 28 de nov. (18-19.30 h), conferència a càrrec de Josep Ll. Vázquez «L'experiència de l'amistat en Carles de Foucauld». A la seu de la Comunitat de

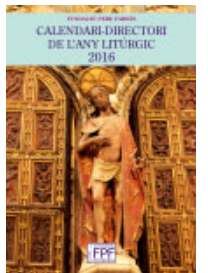
Jesús (c/ Joan Blanques, 10). Informació: t. 639 281 396 (Comunitat de Jesús-Josep Calvet) i t. 934 663 026 (Germanetes de Natxaret).

Pelegrinatges

Cap d'Any a Jerusalem, amb els franciscans. Del 28 de desembre al 4 de gener de 2016. Es visitarà Natxaret, Cafarnaüm, Betlem, Jericó, Jerusalem... Info: Comissaria de Terra Santa dels franciscans (c/ Santaló 80, Barcelona, t. 932 092 358 i t./fax 932 022 757).

Publicacions

Calendari-directori de l'any litúrgic 2016. La Fundació Pere Farnés publica aquest calendari litúrgic de 504 pàgines que inclou les orientacions per a la celebració de

l'eucaristia i de la litúrgia de les hores de tots els dies de l'any i per a les diòcesis de Catalunya, de les Illes i de València, de l'Ordinariat Castrense i de la Prelatura de l'Opus Dei. També inclou els propis de diverses comunitats religioses.

PALABRA Y VIDA

† LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Cardenal-administrador apostòlic del Arzobispado de Barcelona

El camino hacia el día del Señor

Acabamos el año litúrgico con la celebración de Jesucristo como rey de todo el mundo. Quisiera recoger unas reflexiones que hizo el papa Francisco en unos ejercicios espirituales que dirigió siendo arzobispo de Buenos Aires. Propongo algunas de las reflexiones de la meditación final, que podéis encontrar en el libro que se ha publicado con el título de *Mente abierta, corazón creyente* (Barcelona, 2013). Siguiendo la espiritualidad de san Ignacio de Loyola, el arzobispo Bergoglio invitaba a encontrar a Jesucristo en todos los acontecimientos de la vida.

La historia de la salvación continúa desarrollándose en medio de los hombres. La Iglesia, virgen y madre, santa y pecadora, hace camino hacia las bodas definitivas con Dios que nos describe el libro del Apocalipsis. En esta historia el Señor se manifiesta a cada hombre o mujer y a su Iglesia en medio de las vicisitudes de la vida, constituidas siempre de gracia y de pecado. La espiga fértil, cargada de trigo, ha crecido junto a la débil. Y la duda sobre la manifestación del Señor, sobre su tiempo o sobre su autenticidad no se le ahorra a na-

die. Esta perplejidad siempre conlleva una llamada de Dios a seguir adelante, a dejarse tocar por la gracia, a descubrir la manifestación del Señor en los *signos de los tiempos*.

El día de la segunda manifestación del Señor, día grande y decisivo, será el fin del camino. Allí ya no habrá lugar para la perplejidad, la duda ni la noche oscura. La lucha por la fe, que los hombres y mujeres pecadores pero de buena voluntad viven cada día, es un refuerzo para ese día, el día del Señor.

El día de la *parusía* será el día de la manifestación definitiva de Cristo. Él aparecerá en la plenitud de su poder. Será su Epifanía definitiva, la manifestación de la gloria de Cristo y de los hijos de Dios, como dice san Pablo en la Carta a los romanos. Será el día de la revelación final de esta gloria que hemos ido contemplando escondida en Cristo a lo largo del

año litúrgico que hoy termina: en Caná de Galilea, en la Transfiguración de Jesús en el Tabor y sobre todo en la mañana de Pascua.

Cuando vivimos momentos de perplejidad, de duda, cuando estamos en la *noche de la fe* debemos fortalecernos pensando en *el día del Señor*. Quizás el momento evangélico que más nos puede ayudar es el narrado en el capítulo 21 del Evangelio de san Juan. Allí se da la *segunda llamada* del Señor. Una vez confirmados en la fe, somos invitados a seguir caminando. A orillas del lago de Tiberíades —evocación de la primera llamada—, los discípulos, quizás aún un poco perplejos y dudosos, *reconocen* al Señor y se disponen a continuar en un seguimiento que irá más allá del tiempo, más allá de las perplejidades y las dudas, y se hará súplica humilde y confiada en la petición de la Iglesia de los primeros tiempos y de siempre: «Ven, Señor Jesús.»

